

MU-138

March-2019

M.A., Sem.-II

408 : Economics

(Macro Economic Analysis - II)

(New Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) નાણાંના પુરવઠાના ઘટકો અને તેને નક્કી કરતા પરિબલો સમજાવો. 14

અથવા

ઉચ્ચશક્તિ નાણું અને નાણાં ગુણકને સમજાવો.

- (b) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 4

(1) નીચેનામાંથી કઈ સંજ્ઞા વિસ્તૃત નાણું દર્શાવે છે ?

- (a) M_1 (b) M_2
(c) M_3 (d) M_4

(2) કયા નાણાંને અનામત નાણું (Reserve Money) તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?

- (a) સંકુચિત નાણું (b) બૃહદ્ નાણું
(c) બેંક નાણું (d) ઉચ્ચશક્તિ નાણું

(3) અંદાજપત્રીય ખાધના મુખ્ય કેટલા પ્રકાર છે ?

- (a) બે (b) ત્રણ
(c) ચાર (d) પાંચ

(4) જો કોઈ રાષ્ટ્રનું અર્થતંત્ર માનવ શરીર છે, તો તેનું હૃદય _____

- (a) વેપારી બેંક છે. (b) મધ્યસ્થ બેંક છે.
(c) વિદેશી બેંક છે. (d) પોસ્ટ ઓફિસ બેંક છે.

2. (a) ક્રિડમેને આપેલ નાણાંની માંગ (જથ્થા)નો સિદ્ધાંત ચર્ચો. 14

અથવા

બોમલ અને ટોબિન એ આપેલ નાણાંની માંગનો સિદ્ધાંત ચર્ચો.

- (b) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 4

(1) નીચેનામાંથી કયા અર્થશાસ્ત્રીએ નાણાંની માંગના સદ્વાકિય હેતુને વધુ પ્રાધાન્ય આપ્યું છે ?

- (a) સ્થિર (b) કેઈન્સ
(c) ક્રિડમેન (d) બોમલ અને ટોબિન

(2) ક્રિડમેને નાણાંની માંગનો સબંધ કઈ આવક સાથે સાંકળ્યો છે ?

- (a) નાણાકિય (b) વાસ્તવિક
(c) કાયમી વાસ્તવિક (d) કાયમી નાણાકિય

- (3) નાણાં પરિમાણના સિદ્ધાંત મુજબ નાણાંનું પ્રમાણ બમણું થાય તો નાણાંનું મૂલ્ય કેટલું થાય ?
 (a) બમણું (b) ત્રણ ગણું
 (c) દોઢ ગણું (d) અડધું
- (4) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ સદ્દાકિય નાણાની માંગનો હેતુને બદલે વિનિમયના હેતુ માટેની નાણાંની માંગના સંદર્ભમાં નવો અભિગમ વિકસાવ્યો છે ?
 (a) ફિશર (b) કેઈન્સ
 (c) ટોબિન (d) બોમલ

3. (a) “કુગાવાનો દર અને બેરોજગારીના દર વચ્ચે વ્યસ્ત સબંધ હોય છે.” ફિલીપ્સ રેખાથી સમજાવો. 14

અથવા

માગ પ્રેરિત, ખર્ચ પ્રેરિત અને મિશ્ર માંગ કુગાવો આકૃતિ દ્વારા ચર્ચો.

(b) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 3

- (1) ફિલીપ્સ રેખાનો ઢાળ
 (a) ધન (b) ઋણ
 (c) શૂન્ય (d) ઉપરનું એકપણ નહિ
- (2) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ કુગાવાજન્ય ખાધનો ખ્યાલ રજૂ કર્યો ?
 (a) કેઈન્સ (b) પીગુ
 (c) રોબર્ટસન (d) સેમ્યુલસન
- (3) નાણાંવાદી અર્થશાસ્ત્રીઓ કુગાવા માટે કયા પરિબલને વધુ જવાબદાર ગણે છે ?
 (a) અર્થતંત્રનું માળખું (b) સાધનભાવોની વૃદ્ધિ
 (c) નાણા પુરવઠાની વૃદ્ધિ (d) નાણાના ચલણવેગની વૃદ્ધિ

4. (a) હિક્સનો વ્યાપાર ચક્રનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક સમજાવો. 14

અથવા

રોબર્ટ મોડેલ અને માર્કસ ફ્લેમિંગનો મોડેલ સમજાવો.

(b) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 3

- (1) અર્થતંત્રમાં પાવતી કયા પ્રકારની ઉથલ-પાથલને વ્યાપાર ચક્ર કહે છે ?
 (a) મોસમી (b) દીર્ઘકાલીન
 (c) આકસ્મિક (d) ચક્રાકાર
- (2) સેમ્યુલસનના મતે વેપાર ચક્રનું કારણ
 (a) ઉત્પાદન માળખું (b) નાણાંકિય પરિબલો
 (c) ગુણક-ગતિવર્ધન આંતરકાર્ય (d) બચતો અને મૂડી રોકાણ
- (3) સરકારની 3 પ્રકારની સમગ્રલક્ષી આર્થિક નીતિઓમાં રાજકોષીય નીતિ નાણાંકિય નીતિ અને

 (a) આવક નીતિ (b) ખર્ચ નીતિ
 (c) માંગ પદની નીતિ (d) પૂરવઠા પદની નીતિ

- (3) According to quantity theory of money, if the quantity of money is double then what is the value of money ?
- (a) Double (b) Three times
(c) One and half time (d) Half
- (4) Which economist have developed a new concept of demand of money for transaction motive instead of demand of money for speculative motive ?
- (a) Fisher (b) Keynes (c) Tobin (d) Baumol

3. (A) Explain with Phillips curve that “The relationship between inflation rates and unemployment rates is inverse”. 14

OR

Discuss Demand pull and cost push and mixed demand inflation with diagram.

- (B) Multiple Choice Questions : 3

- (1) Phillips curve slope
- (a) positive (b) negative
(c) zero (d) None of the above
- (2) Who introduced the concept of inflationary gap ?
- (a) Keynes (b) Pigou (c) Robertson (d) Samuelson
- (3) Monetarist economist consider which factor to be more responsible for inflation ?
- (a) Structure of economy (b) Increasing factor price
(c) Increasing money supply (d) Increasing velocity of money

4. (A) Explain critically Hick’s Trade cycle theory. 14

OR

Explain Robert Mundell and Marcus Fleming model.

- (B) Multiple choice questions : 3

- (1) Which types of fluctuations is known as (trade) Business cycle in an economy ?
- (a) Seasonal (b) Long-term (c) Casual (d) Cyclical
- (2) According to Samuelson reason for business cycle is
- (a) Production Structure (b) Monetary factor
(c) Multiplier-Acceleration process (d) Saving and Investment
- (3) The three main types of government-macro economic policies are Fiscal policy, monetary policy and _____.
- (a) Income policy (b) Expenditure policy
(c) Demand side policy (d) Supply side policy

MU-138

March-2019

M.A., Sem.-II

408 : Economics

(Macro Economic Analysis - II)

(Old Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) રાષ્ટ્રીય આવક ગણતરીની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. 14

અથવા

બે અને ચાર ક્ષેત્રોવાળા અર્થતંત્રમાં રાષ્ટ્રીય આવકનો ચક્રાકાર પ્રવાહ સમજાવો.

- (b) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 4

(1) નીચેનામાંથી કયા ખ્યાલમાં વિદેશમાંથી કમાયેલી ચોખ્ખી સાધન આવકનો સમાવેશ થતો નથી ?

- (a) GNP (b) GDP
(c) NNP (d) NI

(2) બજાર ભાવે ચોખ્ખી ગૃહપેદાશ (NDP) શોધવા G.D.P. માંથી શું બાદ કરવું પડે ?

- (a) ઘસારો (b) વિદેશી આવક
(c) પરોક્ષ કરવેરા (d) સબસીડી

(3) રાષ્ટ્રીય આવક એ કેટલી બાજુવાળો સિક્કો છે ?

- (a) એક (b) બે
(c) ત્રણ (d) આમાંથી એકપણ નહિ

(4) ઉત્પાદનના ઘટાડા કરતાં ભાવબાધનો વધારો, વધારે હોય તો GDP માં _____.

- (a) વધારો થશે (b) ઘટાડો થશે
(c) સ્થિર રહેશે (d) અનિશ્ચિત

2. (a) નાણાંનો પુરવઠો એટલે શું ? નાણાના પુરવઠા, નાણાંના ગુણક અને ઉચ્ચ શક્તિ નાણાં વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો. 14

અથવા

નાણાંના પુરવઠા માપનનો રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાનો M_1 , M_2 , M_3 , M_4 નો ખ્યાલ સમજાવો.

- (b) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 4

(1) નાણાંના પુરવઠાનો તરલતાનો અભિગમ કયા અર્થશાસ્ત્રીનો છે ?

- (a) ગુરુલે અને શૉ (b) રેડક્લિફ કમિટી
(c) મિલ્ટન ફ્રિડમેન (d) ફિશર

(2) કયા નાણાંને સંકુચિત નાણું કહે છે ?

- (a) M_1 (b) M_2
(c) M_3 (d) M_4

- (3) નાણાવાહીઓના મત મુજબ નાણાના પુરવઠામાં કોનો સમાવેશ થાય છે ?
- (a) ચલણ અને ચાલુ થાપણ
 (b) ચલણ, ચાલુ થાપણ અને મુદતી થાપણ
 (c) ચલણ, ચાલુ અને મુદતી થાપણો, અન્ય અશ્ચ્યામતો
 (d) સર્વ સામાન્ય તરલતા
- (4) નાણાંના પુરવઠાને નક્કી કરતા (અસર કરતા) પરિબળો કયા છે ?
- (a) પ્રજા પાસેનું ચલણી નાણું (b) બેંકોમાં રોકડ અનામત પ્રમાણ
 (c) નાણાંનો ચલણવેગ (d) ઉપરની બધી બાબતો

3. (a) કેમ્બ્રિજનું રોકડ પુરાંતનું સમીકરણ સમજાવો. 14

અથવા

નાણાંની માંગ અંગે ટોબિનનો અભિગમ સમજાવો.

- (b) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 3
- (1) કેઈન્સના મતે કયા હેતુ માટેની નાણાંની માંગ વ્યાજના દરથી વધુ પ્રભાવિત થાય છે ?
- (a) વિનિમય (b) સાવચેતી
 (c) સટ્ટાકીય (d) તમામ
- (2) ક્વિએમે નાણાંની માંગનો સંબંધ કઈ આવક સાથે સાંકળ્યો છે ?
- (a) નાણાકિય (b) વાસ્તવિક
 (c) કાયમી વાસ્તવિક (d) કાયમી નાણાકિય
- (3) નાણાં પરિમાણના સિદ્ધાંત મુજબ નાણાંનું પરિમાણ બમણું થાય તો નાણાંનું મૂલ્ય કેટલું થાય ?
- (a) બમણું (b) ત્રણ ગણું
 (c) દોઢ ગણું (d) અડધું

4. (a) કુગાવા વિરોધી નીતિઓ ટીકાત્મક ઢબે ચર્ચો. 14

અથવા

હિક્સનો વેપાર ચક્રનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક રીતે સમજાવો.

- (b) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 3
- (1) કુગાવાને પરિણામે ચલણનું બાહ્ય મૂલ્ય
- (a) ઘટે છે. (b) વધે છે.
 (c) સ્થિર રહે છે. (d) કોઈ અસર થતી નથી.
- (2) ફિલિપ્સ રેખાનો ઢાળ
- (a) ધન (b) ઋણ
 (c) શૂન્ય (d) ઉપરનું એકપણ નહિ
- (3) વેપાર ચક્રને કેટલા તબક્કા હોય છે ?
- (a) બે (b) ત્રણ
 (c) ચાર (d) પાંચ

MU-138

March-2019

M.A., Sem.-II

408 : Economics

(Macro Economic Analysis - II)
(Old Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain different methods of measurement of National Income. 14

OR

Explain circular flow of income in two and four sector economy.

- (B) Multiple Choice Questions : 4

- (1) In which concept, net factor income earned from the abroad is not included from the following.
- (a) GNP (b) GDP (c) NNP (d) NI
- (2) To find out GDP at market price, what should be deducted from GDP.
- (a) Depreciation (b) Foreign income
(c) Indirect (d) Subsidies
- (3) How many side of a national income coin has ?
- (a) One (b) Two (c) Three (d) None
- (4) If rise in price level is greater than the fall in output, GDP will –
- (a) increase (b) decrease
(c) remain constant (d) uncertain

2. (A) What is money supply ? Explain the relationship between money supply, money multiplier and high power money. 14

OR

Explain concept of M_1 , M_2 , M_3 and M_4 of RBI for measurement of money supply.

- (B) Multiple Choice Questions : 4

- (1) Who has given the concept of liquidity approach of supply of money ?
- (a) Shaw and Gurale (b) Redcliffe- Committee
(c) Milton Friedman (d) Fisher
- (2) Which money is known as narrow money ?
- (a) M_1 (b) M_2 (c) M_3 (d) M_4

- (3) According to monetarists money supply includes
 - (a) Currency and demand deposit
 - (b) Currency, demand deposit and time deposit
 - (c) Currency, demand and time deposit, all financial assets
 - (d) General liquidity
- (4) Money supply is determined by
 - (a) Currency held by the public
 - (b) Cash reserve ratio in bank
 - (c) Velocity of circulation of money
 - (d) All of the above

3. (A) Explain cash balance approach by Cambridge. 14

OR

Explain the Tobin's port folio approach about demand for money.

(B) Multiple Choice Questions : 3

- (1) According to Keynes, for which purpose demand for money is more affected by rate of interest ?
 - (a) Transaction
 - (b) Security
 - (c) Speculative
 - (d) All given three
- (2) According to Friedman, which income is connected with demand of money ?
 - (a) Monetary
 - (b) Real
 - (c) Permanent Real
 - (d) Permanent Monetary
- (3) According to quantity theory of money, if the quantity of money is double then what was the value of money ?
 - (a) Double
 - (b) Three times
 - (c) One and half time
 - (d) Half

4. (A) Critically discuss Anti-Inflationary policies. 14

OR

Explain critically Hicke's Trade Cycle theory.

(B) Multiple Choice Questions : 3

- (1) Because of inflation, the external value of money will _____.
 - (a) decrease
 - (b) increase
 - (c) remain constant
 - (d) not get affected
- (2) Phillips curve slope
 - (a) positive
 - (b) negative
 - (c) zero
 - (d) None of the above
- (3) How many phases a business cycle has ?
 - (a) Two
 - (b) Three
 - (c) Four
 - (d) Five